

XX. EÖTVÖS KONFERENCIA

ABSZTRAKT- ÉS PROGRAMFÜZET

PROGRAM

A KONFERENCIA PROGRAMJA

Április 12. péntek

„A” szekció

„B” szekció

„C” szekció

9:00 A konferencia megnyitója

9:15–11:15
Társadalomföldrajz

10:00–11:30
Szociológia és határterületei

9:15–11:40
Színháztudomány

11:25–12:05
Természetföldrajz

11:55–12:55
Plenáris előadás

12:15–13:35
Kémia

13:35–14:35 Ebédszünet

14:35–16:15
Matematika és informatika

14:35–16:05
Szociológia

14:45–18:30
Irodalomelmélet és
kultúratudomány

16:30–20:00
Filozófia

16:30–19:40
Nemzetközi tanulmányok

Április 13. szombat

„A” szekció

„B” szekció

„C” szekció

9:00–10:40
Fizika

9:00–11:00
Ókortörténet

9:00–11:00
Orientalisztika

11:10–12:10 Kerekasztal-beszélgetés

„Környezeti nevelés és fenntarthatóság”

12:10–13:10 Ebédszünet

13:10–16:50
Tanulás- és tanításmódszertan

13:10–14:40
Közép- és koraujkor-történet

12:40–16:20
Nyelvtudomány

16:55–19:25
Irodalom és interpretáció

14:50–15:50
Plenáris előadás

16:30–20:20
Biológia

16:00–18:00
Új- és jelenkor 1945 előtt

18:10–19:40
Új- és jelenkor 1945 után

PROGRAM

IRODALOM ÉS INTERPRETÁCIÓ SZEKCIÓ

(„A” szekció, szombat 16:55–19:25)

16:55–17:25	Kerti Anna Emese: A fikció lebontása. Kovács András Ferenc „Calvus-verseinek” elidegenítő gesztusairól
17:25–17:55	Mosza Diána: Árvaságregények az énnarráció felől
17:55–18:25	Santavetz Anita: Látványvilág Krúdy Gyula <i>A Napraforgó</i> című regényében
18:25–18:55	Pintér Kitti: „Fige columbatim basia” – Németi Pál erotikus verseiről
18:55–19:25	Tarnai Csillag: A hallgató elbeszélő - Szeredy Dani jelentősége Ottlik Géza Iskola a határon című regényében

„B” SZEKCIÓ

ÓKOR SZEKCIÓ

(„B” szekció, szombat 9:00–11:00)

09:00–09:30	Szücs Adél: Medve-lányok Braurónban, valamint a kultusz megjelenése az athéni Akropoliszon
09:30–10:00	Németh Roland: Hírverés vagy tudatos politikai szemfényvesztés? – Propaganda az Augustus kori éremverésben
10:00–10:30	Magdus Tamás: Ceres istennő megjelenítése az Ara Pacison
10:30–11:00	Marsi Attila: Új adatok a Pest megyei római-szarmata kapcsolatokhoz.

KÖZÉP- ÉS KORAÚJKOR SZEKCIÓ

(„B” szekció, szombat 13:10–14:40)

13:10–13:40	Egyed Regina: „(...) for the loue of your lege lorde”. Anjou Margit régensségének reprezentációja az 1456-os coventryi bevonulásán
13:40–14:10	Varga Virág: „Győr megye legkiválóbb hajtásai”: Főúri nemzetségek társadalmi stratégiái a tartományuraságok időszakában
14:10–14:40	Rácz Balázs Viktor: Megjegyzések a kisédei Rhédey család genealógiájához

ÚJ- ÉS JELENKOR 1945 ELŐTT SZEKCIÓ

(„B” szekció, szombat 16:00–18:00)

16:00–16:30	Erdős András Patrik: „Nekem a saját munkámból szerzett házamban most lakbért kell fizetni!” – A Tanácsköztársaság lakáspolitikája Kispesten
16:30–17:00	Stark Mária Ilona: Szentendre és környékének története és társadalmi változásai az első világháború végétől a Trianoni békeszerződés aláírásáig
17:00–17:30	Taschek Zoltán: Vass József népjóléti miniszteri tevékenysége a Dréhr-per tükrében

Szintén megegyeznek a fent nevezett nemzetségek abban, hogy országbárok kerültek ki soraikból, de nem építettek ki tartományuraságot. A bemutatandó nemzetségeknél társadalmilag magasabban elhelyezkedő oligarcháknak és az alacsonyabban elhelyezkedő szervienseknek is bő irodalma van. Azonban nem adott választ még a kutatás azokra a kérdésekre, hogy vajon a kettő között elhelyezkedő főúri nemzetségek pontosan milyen társadalmi-politikai stratégiákat követtek. Betagozódtak-e a törzsbirtokaikon tartományuraságot kiépítő oligarchacsalád, a Kőszegiek familiájába, vagy más stratégiákat követtek? Ha utóbbi, melyek ezek a stratégiák?

Eredményeim egyik részét a korábbi genealógiai, birtoktörténeti és hivaltörténeti szakirodalom kiegészítése és pontosítása adja. A kutatás másik eredménye a nemzetségek társadalmi stratégiáinak feltárása: az egyes nemzetségek különböző mértékű politikai erőt képviseltek, és stratégiájuk is komoly mértékben eltért egymástól. A Győr nemzetségből az Óváriakkal számolhatunk jelentősebb erőként, akik Baranya megyei birtokszerzéssel próbáltak menekülni a Kőszegiektől, egy ideig sikeresen. A Péc nemzetség nagy zalai ága számtalan családra szakadt, amelyek közül az Apponyi-alág valószínűleg Csák nembeli Máté kötelékébe tartozhatott, Márk fia Apor és fiverei a Kőszegiektől a királyhoz álltak át, György fia Dénes pedig Zala megyében és a Drávántúlon hol a Kőszegiek, hol a Csákok szövetségeseiként, de aligha familiárisként évtizedeken keresztül a legjelentősebb országbároi pozíciókat töltötte be. A Pok nemzetség legjelentősebb ága, a Mórchidai-ág pedig házasságpolitikája révén Szatmár megyébe helyezhette át székhelyét, és I. Károly pártján állt.

14:10 – 14:40

Rácz Balázs Viktor

Eötvös Loránd Tudományegyetem , Eötvös József Collegium

Megjegyzések a kistrédei Rhédey család genealógiájához

A kistrédei Rhédey család genealógiájával kapcsolatban Komáromy András munkássága óta kialakultnak tekintett a tudományos konszenzus. Azonban ahogy arra Faragó Dávid a család 1466-os címeresleveléről írt munkájában is felhívta a figyelmet, a Komáromy által felállított genealógia 15. századi része jócskán pontosításra szorul.

Véleményem szerint ugyanez elmondható a családfa 16-17. századi részéről is, előadásomban pedig ezeket a pontosításokat szeretném elvégezni. A pontosítás lehetősége Rhédey Ferenc, későbbi váradi főkapitány 1593-as, eddig ismeretlen levele alapján merült fel. Komáromy szerint Rhédey (III.) Pálnak ismeretlen nevű nejétől született gyermekei voltak Rhédey (IV.) Pál és (II.) Ferenc, s (IV.) Pál Sutha Annától született gyermekei voltak István, (V.) Pál, Péter, László, János, Anna, Zsófia és Zsuzsanna. Az említett levél alapján azonban felmerül annak a lehetősége, hogy (IV.) Pál valójában nem is létezett, Sutha Anna pedig (III.) Pálnak volt a második felesége. Ezt a lehetőséget közvetve a családi levéltár több forrása is megerősíti, például István és János levelezése és (V.) Pál végrendelete, valamint Sutha Anna korábbi életútjának feltárása, amelyből egyértelművé válik, hogy sokkal inkább (III.) Pál korosztályához kellett tartoznia.

A kutatás során fény derült (III.) Pál első nejének kilétére, akinek a neve Bellény Zsuzsanna, s 1579-ben még biztosan élt. A források alapján tőle született (III.) Pálnak Ferenc nevű fia, s nagy valószínűséggel Anna nevű lánya is. (III.) Pál valamikor 1585-1589 között vette el Perbes György özvegyét, Sutha Annát, s tőle születtek István, Pál, Péter, László, János, Zsófia és Zsuzsanna nevű gyermekei.

KÖZÉP-ÉS KORAÚJKOR SZEKCIÓ

A genealógia, illetve ezzel párhuzamosan a születési idők pontosítása igen fontos, ugyanis a kisédei Rhédey család tagjai komoly országos tisztségeket viseltek, így már (III.) Pál fiai is: Ferenc váradi főkapitány, bihari főispán és fejedelmi tanácsos; Pál erdélyi kincstartó, krasznai főispán és kővárvidéki főkapitány, János udvarhelyszéki főkirálybíró; István pedig szepesi alispán volt. A köztük lévő rokonsági viszony ismerete mellett, hogy elengedhetetlen ezen kiemelkedő személyiségek életének és tevékenységének megismeréséhez, az anyai ági ősök ismeretével együtt alkalmas a Rhédey család Heves-Gömör-Szepes vármegyei családi kapcsolatrendszerének és birtokszerzéseinek feltérképezésére is.